

Imenovanja in napredovanja.

—i Imenovanja nadzornikov. Za oblastnega šolskega nadzornika pri velikem županu mariborske oblasti **Matija Senkovič**, dosedanj srezki šolski nadzornik Maribor — desni breg; za srezkega šolskega nadzornika v Mariboru — desni breg **Ivan Koropec**, srezki šolski nadzornik v Ptuj; za srezkega šolskega nadzornika v Ptuj **Josip Gorup**, šolski upravitelj v Ptuj; za srezkega šolskega nadzornika v Gornjem gradu **Valentin Pulko**, šolski upravitelj na Gorici pri Mozirju; za zastopnika srezkega nadzornika v Konjicah **Božidar Gselman**, šolski upravitelj v Tepanjah; za zastopnika srezkega šolskega nadzornika v Dolnji Lendavi **Leon Cepuder**, šolski upravitelj v Melincih.

—i Imenovanja učitelstva. Za šolskega upravitelja v Trebnjem **Ivan Vozel**, učitelj istotam; za učiteljsko na dekliški osnovni šoli v Šmihelu pri Novem mestu **Marija Bartol**, učiteljica v Prečnu; za učiteljsko deške osnovne šole v Šmihelu pri Novem mestu **Rozalija Mušič-Čarici**, učiteljica v Mirni peči.

—i Upokojitve. Po čl. 141. in 239. zak. o čin. so upokojeni: **Matija Kenda**, šolski upravitelj v Smledniku; **Alojzij Sežun**, šolski upravitelj v Mavčičah; **Fran Rojina**, šolski upravitelj v Smartnem pri Kranju; **Ivan Tomažič**, šolski upravitelj v Tinjah; **Marija Žgur**, učiteljica v Ljubljani; **Fran Vadjal**, bivši šef prosvetnega oddelka za Slovenijo v Ljubljani.

—i Napredovanja. Pomaknjeni so v 1. grupo: **Avgust Tomič**, šolski upravitelj pri Sv. Antonu pri Rajhenburgu; **Uršula Mazi**, učiteljica v Borovnici; **Marija Brolih**, učiteljica v Dev. Mar. v Polju; **Angela Trost**, učiteljica v Vodichah; **Evlalija Tavčar**, učiteljica v Rajhenburgu. — V 2. grupo: **Marija Onič-Cepuder**, učiteljica na Golem; **Zinka Vrščaj**, učiteljica v Zagorju; **Ruža Jeraj**, učiteljica v Mostah; **Fran Vlad. Tončič**, učitelj v Metliki; **Terezija Sikošek**, učiteljica v Brežicah; **Marija Švalger**, učiteljica v St. Janžu; **Janez Šömen**, šolski upravitelj v Gornjem Lakošu; **Marija Vasič-Medič**, učiteljica v Kamnici. — V 3. grupo: **Herta Tutta**, učiteljica v Zalogu pri Kamniku; **Herma Osana-Dietz**, učiteljica v Selcah; **Marija Vidmar**, učiteljica v Sevnici; **Pavla Peitler-Leskovec**, učiteljica v Stični; **Angela Vodé**, učiteljica v Ljubljani; **Valentina Kelbl**, učiteljica v Ljubljani; **Pavla Požar**, učiteljica v Bočni; **Marija Bregant**, učiteljica v Slivnici. — V 4. grupo: **Sonja Klovár**, učiteljica v Poljanah; **Andrej Župančič**, učitelj v Gradcu; **Barica Janežič**, učiteljica v Domžalah; **Miroslav Kregl**, učitelj v Železnikih; **Pavla Gande-Trefalt**, učiteljica v Črmošnjicah; **Fran Kozar**, učitelj v Tišini; **Drago Klinc**, učitelj meščanske šole v Vojniku. — V 5. grupo s 100%: **Ivana Pucelj**, učiteljica v Veliki Dolini; **Antonija Demšar**, učiteljica v Adlešičih. — V 2. grupo III. kat.: **Marija Krebelj**, otroška vrtnarica v Mariboru.

Obrambni vestnik.

—ob Dokument brez komentarja. Dev. Mar. Polje 27./VIII. 1924. P. n. predsedstvo Slomškove zveze Ljubljana-Vič. Organizacija delavske zveze v Dev. Mar. v Polju najvljudneje prosi, da se dodeli ljudski šoli v Dev. Mar. v Polju en učitelj, ki bi vzgojeval otroke v duhu poštenja, to je, da je pristaš Slomškove zveze. Svojo prošnjo utemeljuje iz sledečih razlogov: Ljudska šola v Dev. Mar. v Polju kakor tudi v Zalogu občina Dev. Mar. Polje, ima okoli 20 učiteljev in učiteljic, a niti eden ni našega mišljenja. In tu med delavstvom se že čujejo glasovi, da ne bodo dajali svojih otrok v vzgojo onim, kateri so vzgoje sami potrební. Prosimo pa, da predsedstvo Slomškove zveze vzame na znanje, kaj bi bilo z otroci, ako bi prišlo do tega, da jih starši ne bi pošiljali več v šolo. To bi trpel narod v celém obsegu, ne samo v kraju, konec koncev pa pri teh razmerah ne more priti do drugega kakor je že omenjeno. Prosimo, da predsedstvo upošteva upravičeno prošnjo kršč. soc. društva, ki prosi, da se mu vzgoji rod v duhu poštenja. — S kršč. soc. delavskim pozdravom Rupret Štefan, t. č. predsednik.

Pristopite k „Jugoslovanski Matici“!

Naša gospodarska organizacija.

—g Društvo v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam je sklicalo za poslovno leto 1924, svoj občni zbor na 8. aprila 1925. Ker pa občni zbor ni bil sklepčen, bo opravljaj družstvene posle dosedanj odbor do prihodnjega občnega zbora, ki bo v smislu § 24. pravil sklepčen brez ozira na število pričujočih članov.

Književnost in umetnost.

Vse tu navedene knjige in publikacije se dobe v Učiteljski knjižarni v Ljubljani. Frančiškanska ulica št. 6.

Ocene.

—k Oskar Wilde: Slika Dorian Graya, roman, iz angleščine prevedel Stanko Vurnik. Splošna knjižnica št. 50. V Ljubljani 1924. Založba Zvezne tiskarne in knjigarnje, 304 strani. Cena broš. Din 36, vez. Din 44.

V predgovoru tega romana se zrcali značaj tega, znamenitega angleškega pisatelja Oskarja Wildeja. Njegovi spisi se odlikujejo večinoma po jedrnatem, paradoksalnem stilu. Prvi stavek v predgovoru se glasi: »Umetnik je stvarnik lepili stvari«. Nadalje: »Misel in jezik sta umetnika instrumenta v umetnosti« ali »Umetnost zrcali gledalca, ne življenja«, ali »Kadar se kritiki ne strinjajo, je umetnik v soglasju s seboj« itd. Roman »Slika Dorian Graya« je eden najbolj tipičnih spisov tega avtorja. Je izredno zanimiv po svojem stilu, po svoji fantastični vsebini, po svojem jedrnatem a izčrpnem risanju značajev in dogodkov, po svoji globoki miselnosti, po svoji napetosti, ki veže bralca in slednjič, kakor rečeno — po paradoksalnem stilu. Snov romana ni le izredno mikavna in originalna, nego nujna bralcu tudi obilo prilike za razmišljanje, tako, da postaja ta knjiga zanimiva iz različnih vidikov, raz katere so bralci navajeni uživati kako umetniško delo. Zato smo prepričani, da bo ta roman, izdan v vernem in gladko tekočem slovenskem prevodu našel mnogoštevilno bralstvo, take, ki uživajo čtivo vsled njegove pripovedne zanimivosti, in take, ki iščejo plemenitega zrna, raztresena po kakem umotvoru. Nizka cena bo še v posebni meri omogočila nabavo te tudi na zunanjo lepo opremljene knjige, ki se dobiva pri založnici Zvezni knjižarni in drugih knjigarnah.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

— SLOVENJEBISTRIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO priredi dne 2. maja t. l. svoj izlet v St. Jurij ob južni železnici. Začetek zborovanja ob 8. uri 30 minut v telovadnici dekliške šole po sledečem vzporedju: Zapisnik, dopisi, družstvene zadeve, volitev delegatov za Šoštanj in Subotico, slučajnosti. — Ravnanje telstvo državne kmetijske šole je prijazno dovolilo, da si ogledamo zavod in naprave in to je inštruktivni del zborovanja, zaradi katerega odpade običajni referat. — Zaradi obeda naj se vsak udeleženec zanesljivo obrne do 29. aprila t. l. na upraviteljsvo dekliške šole v St. Juriju ob južni železnici. — Da nas bo mnogo!

— UČITELJSKO DRUŠTVO ZA PTUJ IN PTUJSKI ŠOLSKI OKRAJ priredi meseca maja dvodneven poučni izlet na Pohorje in v Falo. Dne 3. maja gremo na Pohorje ter prenočimo v »Ruški koči«, drugi dan 4. maja pa gremo v Falo in si ogledamo elektrarno. Vse tovariše in tovaršice, ki se hočejo udeležiti izleta, prosim, da se mi prijavijo najkasneje do 19. aprila po dopisnici. Komur pa ni za hojo na Pohorje, ta pa naj pride v ponedeljek v Falo. Nadaljna navodila sledijo. — Lj. Musek, Sv. Vid pri Ptuj.

— UČITELJSKO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA zboruje dne 9. maja t. l. v Gor. Lendavi. Lokal: Drž. osn. šola v Vidoncih tik Gor. Lendave. Začetek ob 10. uri. Spored: 1. Zapisnik, 2. Dopisi, 3. Nadz. Cvetko: Metodiska navodila za praktični pouk v slovnici in računstvu, 4. Eventual. tov. Tomažič: Knjižgoveštvo, 5. Predlogi, 6. Slučajnosti. Skupni obed v gostilni Baligaš. Oglas za obed najkasneje do 6. maja pri tov. g. Fran Hularju v Gor. Lendavi. V slučaju deževnega vremena zborovanje dne 16. maja istotam. Na noge, tovarišice, da se vidimo in pomenimo vsi in vse. — Za odbor t. č. preds. A. Požegar.

Poročila:

+ PED. KROŽEK MOKRONOŠKEGA UČIT. DRUŠTVA KRŠKO je zboroval v Mokronogu dne 8. marca 1925 ob 12.10. uri dopoldne v osnovni šoli s sledečim sporedom: 1. Poročilo predsedstva, 2. Poročilo o občnem zboru okr. učit. društva Krško (tov. Brezovar), 3. Prirodopis v osnovni šoli (Slava Benedičič), 4. Nagrobni spomenik pok. nadučitelja Lavriča, 5. Določitev kraja, te-

me in časa za prihodnje zborovanje. 6. Eventualije.

Udeležba povoljna: Od 37 včlanjenih je bilo 34 navzočih.

Po običajnem pozdravu tov. predsednika se preide na dnevni red. Tov. predsednik je ponovno opozarjal na veljavno naredbo velikega župana ljubljanske oblasti z dne 24. januarja 1925 P. br. 1005. Učitelj bodi v službi nacionalne in državne misli; vzgojno delo slovi na integralnem ujedinenju! Vsak moment izrabimo za izraz in podkrepitev domovinske ljubezni! Nato referira tov. Brezovar o občnem zboru učit. društva Krško, kar članstvo sprejme, več je bilo v »Učit. Tovaršu« z dne 5. marca 1925. Tov. predsednik se zahvaljuje odhajajočim, premeščenim tovarišem in tovarišicam za njih zvesti trud in jih bodri k vztrajnosti in zvestobi naši organizaciji tudi v novih okrajih, a novodošle, tov. Z. Kneisel (Mokronog) in tov. H. Božiča (Tržišče), ki je prestopil iz Brežiškega društva v Krško, pozdravi in bodri k delu.

Nato referira tovarišica Sl. Benedičič o »Prirodopisu v osnovni šoli«. Referat, ki je bil skrbno zasnovan, je podal nekaj novih smernic, tov. predsednik se ji zahvali in odpira tozadevno debato. K debati se je oglasil med drugimi tov. nadzornik Levstik, ki je povdarjal, da bodi prirodopisni pouk tesno zvezan z lokalnimi potrebami, s šolskim vrtom, kmetijstvom kraja. Učitelj naj počne intenzivneje delovati na šolskem vrtu, poučevati praktičneje, a seve, krajni šolski sveti bodo morali pa večje vsote votirati v proračunih, kar pa ni danes slučaj, ker so protidržavni elementi sovražni šolskemu razvoju. Treba bo tudi tukaj najti »modus vivendi«. Dalje referira tovariš nadučitelj Pirnat o »Spomeniku pok. tovarišu nadučitelju Lavriču«. Izjavi, da je v blagajni 1494 Din, a v Ljubljani stane spomenik srednje kakovosti kar, marmor 1560 Din. Sklene se, da še dalje pobira tov. Pirnat za spomenik, kateri se odkrije v juniju v Mokronogu ob času našega zborovanja.

V Škocijanu se je nabralo za spomenik 453.75 Din, tov. Fakin je nabral 50 Din, občina je tozadevno votirala 300 Din.

Tov. predsednik omeni, da se čuti pomanjkanje resp. redukcijo moškega naraščaja in zbog tega predlaga, da se spomnimo »Doma učit. naraščaja«, kajti »kdor zaničuje se sam, podlaga je tučevi peti«, naprej do cilja zmage! Sklene se, da žrtvuje vsak član mesečno 5 Din za »Dom učit. naraščaja«. Dalje omenja in opozarja tov. predsednik, da bo izredni občni zbor učiteljskega društva Krško v Krškem dne 2. maja 1925. Prihodnje zborovanje »Mokronoškega krožka« bo začetkom junija v Mokronogu z dnevnim redom: 1. Zapisnik, 2. Odkritje spomenika pok. nadučitelju Lavriču, 3. »Risanje v osnovni šoli«, referira tov. A. Gasperin. 4. Slučajnosti.

Vsled odhoda odbornika tov. Vaniča je bil na njegovo mesto izvoljen tov. Adalbert Božič iz Tržiča na predlog tov. ravnatelja Lunačeka.

Na predlog tov. predsednika se znesek 50 Din nabran vsled absenc vpošlje na »Dom učit. naraščaja« v Ljubljani.

V nadi, da se vsi zopet snidemo na zborovanju v juniju, zaključuje tovariš predsednik lepo uspelo zborovanje.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POLITIČNI OKRAJ LJUTOMER je imelo dne 7. marca 1925 v Gornji Radgoni svoj redni občni zbor, ki se ga je udeležilo 51 članov, 14 tovarišev je manjkalo.

Predsednik pozdravi navzoče, med temi nove člane tovarišico Jenčič in svoječasnega zopet pristopivšega tovariša Hauptmana. Podal je nato kratek obris delovanja in uspehov društva oziroma organizacije tekom preteklega leta. Povdarjal je, naj nas ne omamijo momentani res lepi uspehi, ki nas zavidajo za nje vsi ostali nameščenci, kajti borba še ni dovojevana, rane še zevajo in pravica še ni dobila svojega deleža. Ne samo funkcionarji, temveč vsi, ki so dobre volje, na delo v nastopnem letu za živahnost v društvu ter moč in okrepitev organizacije.

Tajnikovo poročilo izkazuje v preteklem letu 2 odborovi seji in 5 precej dobro obiskanih zborovanj s 6 predavanji. Društvo je štelu 1. januarja 1924 62 članov; med letom jih je pristopilo 5, umrla sta 2. Sedanji seznam beleži 65 članov. Iz poročila zveni rešen: uživajo vsi, tudi sodelovati v organizaciji vsi!

Iz poročila blagajnika, knjižničarja in pevovodje je posneti, da je članarina

urejena, knjižnica se je pomnožila, slednji pa radi raznih zaprek ni prišel prav v tir.

Volitve. Predsednik Mavrič Karel; podpredsednik Ivanjšič Ljudevit; tajnik Janšovec Franc; blagajnik Majcen Gab.; knjižničar Slavko Stopar; pevovodja Zacherl Franc; namestniki: Pušenjak Marija, Vunderl Matej, Žel Ivo; pregledovalca računov Miki Ciril in Čeh Ivo.

Informativne črtice in migljaji. Nadzornik tov. Karbaš uporabi priliko zborovanja in opozarja navzoče na razne nedostatke, ki jih opaža v svojem okolišju povodom nadzorovanj ter sploh v uradovanju. Daje migljaje za pravilnost raznih vlog in nasvete, ki naj jih upoštevamo pri vlaganju raznovrstnih prošenj. Na šolah vladaj strpljivost in dela naj se v duhu delovnega principa.

Sklepi: 1. Letna članarina za aktivne je 140 Din, za učiteljice ženskih ročnih del 100 Din, za poročene učiteljice 70 Din, za upokojene 80 Din. Plačuje se mesečno in društvo pristopi k čekovnemu prometu.

* 2. V prosvetni odsek so izvoljeni: Ivanjšič, Koprive in Sever Marija.

3. V priporočilo došle knjige, slike in slično, naj se pošilja krajnemu šolskemu svetu ne pa šolskemu vodstvu, ki nima blagajne. O tem se primerno poroča na pristojno mesto.

Prihodnje zborovanje se vrši 9. maja 1925 pri Sv. Jurju ob Ščavnici.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MEZIŠKO DOLINO je imelo svoj občni zbor 14. februarja 1925 v Prevaljah. Razen treh šol so bile vse polnoštevilno zastopane. Zborovanje je vodil tovariš Mlačnik, ker je tov. P. Močnik odložil radi imenovanja za nadzornika predsedniško funkcijo. Z zadovoljstvom je ugotovil, da je danes vse učiteljstvo v okraju brez izjeme včlanjeno v društvo, kar smatra kot najboljši dokaz, da je pot, ki jo hodi naše društvo, prava. Podal je kratek pregled dogodkov v pretečenem letu, v katerem se je strankarstvo naravnost usodno razpaslo v našem šolstvu in pokopalo našo stalnost.

Tovariš Šimon je obširno poročal o delovanju društva, o raznih sklepih in ukrepih odbora, iz katerih je razvidno, da nismo bili popolnoma pasivni napram omenjenim dogodkom. Ako nismo uspeli, smo vendar utrjeni v prepričanju, da je edino v doslednem, enodušnem zasledovanju stanovskega pravca naša rešitev iz sedanjega žalostnega pravnega položaja.

Tov. tajniku, zlasti pa marljivi tov. blagajničarki Kertovi se je zbor prav priskrčno zahvaljeval z dolgotrajnim ploskanjem.

Tov. Doberšek je to pot prišel na vrsto, da je podal svoje poročilo kot delegat na skupščini v Krškem in Dubrovniku. Ugotovil je v svojih zanimivih izvajanjih napredek napram prejšnjim letom, ker se je težišče razpravljanja in dela preneslo v odseke.

Živahno debato je izzvalo poročilo tov. Mlačnika o seji širšega sosveta, ki je pokazala našo popolno solidarnost v vseh načelnih vprašanjih.

Volitev odbora je imela sledeči rezultat: predsednik Mlačnik; odborniki: Doberšek, Mencin, Šimon, Kertova, Mörderdorfer.

Poročilo o delovanju Pedagoškega krožka se je moralo preložiti. Sprejet je bil ob koncu poziv na poverjenišvo in na obmejni odsek poverjenišva, da se odločno zavzameta za to, da se prizna učiteljstvu na naših samotnih, obmejnih, hribovskih šolah ugodnost po členu 40. urad. zakona.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ORMOŠKI OKRAJ je imelo svoj redni občni zbor dne 14. februarja 1925 v Ormožu. Od 54 članov je bilo navzočih 45.

Pozdrav. Društveni predsednik tov. Josip Rajšp izraža svoje zadovoljstvo nad dobrim obiskom in naglaša, da so vsakokratni naši sestanki verno ogledalo naše stanovske zavednosti. Predvsem pozdravi navzočega našega novega srezkega nadzornika Ivana Koropca, o katerem smo prepričani, da ne bo samo naš pravičen nadzornik, ampak tudi naš dober svetovalec in prijatelj. Zatem pozdravi predsednik na novo pristopivše člane, in sicer Stašo Poljančevu, učiteljico na meščanski šoli v Ormožu, Miroslava Klajnščka, šolskega upravitelja pri Sv. Bolfenku in Antona Beliharja, učitelja pri Sv. Tomažu.

Tajnikovo letno poročilo tov. Rosine, iz tega je omeniti, da je v pretečenem letu naše društvo štirikrat zborovalo in imelo pet odborovih sej; vsa zborovanja s štirimi predavanji so bila